

Sygn. akt II AKa 330/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 listopada 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jerzy Skorupka
Sędziowie:	SSA Cezariusz Baćkowski (spr.) SSA Edward Stelmasik
Protokolant:	Anna Dziurzyńska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej Marii Walkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 14 listopada 2012 roku

sprawy **B. H.**

o odszkodowanie i zadośćuczynienie za represje polskich organów ścigania za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego

z powodu apelacji wnioskodawcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Legnicy

z dnia 31 sierpnia 2012 r. sygn. akt III Ko 103/12

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

II. stwierdza, że koszty sądowe za postępowanie odwoławcze ponosi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Wnioskodawca B. H. (noszący wcześniej nazwisko P.) wniósł o „rozpatrzenie jego sprawy o odszkodowanie zgodnie z ustawą dla osób represjonowanych i internowanych w stanie wojennym”. Uzasadniając swe żądanie wskazał, że latem 1982 r. w L. uczestniczył w demonstracji w związku z czym został zatrzymany przez funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej, pozbawiony wolności i skazany przez sąd w trybie doraźnym na 400 zł grzywny.

Wniosek ten potraktowany (art. 118 § 1 k.p.k.) początkowo jako żądanie stwierdzenia nieważności orzeczenia Kolegium d/s Wykroczeń przy Prezydencie Miasta L., nie został przez Sąd Okręgowy w Legnicy nieuwzględniony (sygn. akt: III Ko 51/09).

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu postanowieniem z dnia 11 października 2011 r. (sygn. akt: II AKz 356/11) na skutek zażalenia wnioskodawcy uchylił to postanowienie Sądu I instancji z dnia 19.07.2011 r., wskazując na potrzebę rozstrzygnięcia co do żądania odszkodowania i zadośćuczynienia z tytułu zatrzymania przez funkcjonariuszy Milicji

Obywatelskiej w trybie art. 11 ust. 2 ustawy z 23.02.1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz.U. Nr 34, poz. 149, z późn. zm.).

Orzekając powtórnie Sąd Okręgowy w Legnicy wyrokiem z dnia 6 lutego 2012 r. (sygn. akt: III Ko 92/11) oddalił wniosek B. H. i rozstrzygnął o kosztach procesu.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu wyrokiem z dnia 9 maja 2012 r. (sygn. akt: II Aka 115/12) uwzględnił apelację pełnomocnika wnioskodawcy, uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu w Legnicy do ponownego rozpoznania, co było następstwem stwierdzenia obrazy art. 410 k.p.k. i art. 391 § 1 k.p.k.

Orzekając po raz kolejny Sąd Okręgowy w Legnicy wyrokiem z dnia 31 sierpnia 2012 r. (sygn. akt: III Ko 103/12) oddalił wniosek B. H., zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. P. G. 120 zł wraz z podatkiem od towarów i usług za udzieloną z urzędu pomoc prawną i kosztami sądowymi obciążył Skarb Państwa.

Apelację od tego wyroku wniósł pełnomocnik wnioskodawcy B. H., zarzucając: błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na bezzasadnym ustaleniu, że następstwa zdarzenia z dnia 31 sierpnia 1982 r., których doznał wnioskodawca nie uzasadniają uznania ich za formę działalności na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego.

Podnosząc powyższy zarzut, wniósł o zmianę powyższego wyroku przez uwzględnienie wniosku B. H. i przyznanie mu żądanego odszkodowania i zadośćuczynienia.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja pełnomocnika wnioskodawcy B. H. jest niezasadna.

Jednym z warunków koniecznych skutecznego dochodzenia odszkodowania i zadośćuczynienia na podstawie art. 11 ust. 2 w zw. z art. 11 ust. 1 i art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23.02.1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz.U. Nr 34, poz. 149 z późn. zm. – cyt. dalej jako „ustawa lutowa”), jest prowadzenie działalności niepodległościowej o jakiej mowa w art. 1 ust. 1 tej ustawy.

Działalnością na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego będą więc takie świadomie podejmowane czynności, które zmierzają do odzyskania przez Polskę suwerenności, niezawisłości, samostanowienia i w tym właśnie celu przedsiębrane. Nie będzie natomiast taką działalnością samo zagrożenie krytycznego stosunku do ówczesnych władz, opresyjnego ustroju naruszającego podstawowe prawa człowieka, manifestowanie uczuć religijnych, obecność podczas demonstracji w której uczestniczą osoby artykułujące takie poglądy. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 1.12.2011 r., II AKa 466/11, OSA Katowice 2012 r., z. 1, poz. 6, postanowienie Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 29.11.2010 r., II AKz 460/10, KZS 2011 r., z. 5, poz. 118, wyrok Sądu Najwyższego z 23.06.2008 r., WA 16/08, OSNwSk 2008 r., z. 1, poz. 1284).

W realiach sprawy z jednobrzmiących dowodów wynika, że wnioskodawca B. H. nie prowadził żadnej działalności niepodległościowej, ani w strukturach organizacji opozycyjnych, ani poza nimi. Zeznał o tym sam (k.140, 141), a potwierdziły to osoby mające z nim codzienny kontakt w tamtym czasie: R. K. (k.140v), I. P. (k.141), R. P. (k.43v). Na okoliczności te trafnie zwraca uwagę Sąd Okręgowy (uzasadnienie str. 5), a pomija je apelujący wyrażający oczywiście błędny pogląd, że udział we mszy będącej formą „wyrażenia społecznej dezaprobaty dla postawy władz”, które nie przestrzegały „porozumień sierpniowych” i wprowadziły stan wojenny i zatrzymanie „w związku z demonstracją o charakterze niepodległościowym” (cytaty z apelacji – k. 150), stanowi działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego. Opisane zachowania są wyrazem krytycznego stosunku do ówczesnych władz naruszających podstawowe prawa człowieka ze strony wnioskodawcy i innych uczestników mszy korzystających ze swobody wypowiedzi i wolności wyznania.

Nie są jednak działalnością niepodległościową o jakiej mowa w art. 1 ust. 1 cyt. ustawy, a co za tym idzie negatywne konsekwencje jakie doznał wnioskodawca wskutek nadużycia władzy przez funkcjonariuszy opresyjnego systemu, nie podlegają rekompensacie w trybie ustawy lutowej.

Z tych wszystkich powodów zarzut i wniosek apelacji pełnomocnika wnioskodawcy B. H. były niezasadne, co uwzględniając należało utrzymać w mocy zaskarżony wyrok (art. 437 § 1 k.p.k.), skoro nie zachodziły też okoliczności podlegające uwzględnieniu z urzędu.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu wnioskodawcy w postępowaniu odwoławczym orzeczono na podstawie art. 29 ust. 1 prawa o adwokaturze.

Natomiast o kosztach sądowych za to postępowanie rozstrzygnięto na podstawie art. 13 ustawy lutowej.